

Jákob? v návrat

Převod materiálu
Lenka Ridzoňová
Pořadí v lekci
18

Téma

Z Jákoba se stane Izrael, kulhá, ale zápasí za něj B?h.

Cíle

- Předškolní děti znázorní hněv a usmíření.
 - Mladší a starší školní děti si uvědomí, že spolu souvisí vztahy s Hospodinem a s lidmi. (Jákob bojuje s Hospodinem a získává příslib, že další bitvy — s lidmi — za něj bude bojovat B?h.)
 - Mladší a starší školní děti uslyší, že vztah s Pánem Bohem může být zápas.
-

18.1 Pro učitele

Biblický text: Gn 32 a 33

18.1.1 Výkladové poznámky

- Jákob se vrací do zaslíbené země, do země, kam patří. Chystá se na setkání s Ezauem, bojí se. Vrací se pokorně, poníženě. Vysílá k Ezauovi posly se vzkazem, že přichází jako otrok ke svému pánovi. Připravuje pro bratra spoustu darů na usmíření.
- Poslové se vrátí se zprávou, že Ezau jde bratrovi vstříc s mnoha muži. Jákob má strach. Zatím neví, co má Ezau v úmyslu.
- Jákob se modlí. Do země jeho otce ho přece zavolaal sám Hospodin, tak jeho prosí o pomoc, dovolává se Božího požehnání a příslibu ochrany.
- Cestou Jákob překračuje potok Jabok, kde s ním v noci někdo zápasí. Tento jeho neznámý soupeř se Jákoba ptá na jméno. Jákob přizná své jméno — „Úskočný“. Jákob poznává v neznámém Hospodina a prosí ho o požehnání. S požehnáním dostane Jákob i nové jméno. Odtě se bude jmenovat Izrael, tzn. „Zápasí B?h“. V nočním souboji byla ale Jákobovi zraněna noha v kyčli. Navenek je Jákob Izrael slabší, kulhá. Je jasné, že v bojích už vlastní silou vítězit nebude. Ale je požehnaný a ví, že za něj zápasí B?h.
- Místo zápasu s Bohem Jákob pojmenoval Peniel (Tvář Boží).
- Jákob má ze setkání s Ezauem strach, ale jde, aby se s ním setkal jako první (33,3). Je odhodlán nést Ezauův hněv.
- Jákob se s Ezauem setká a usmíří, ale znovu se rozcházejí, každý je jiný a jde jinam. Jákob se vrátil do zaslíbené země, do země, kterou Abraham dostal od Hospodina. Ezau (edóm, červený) se vrací do červené země Edómu, kde žije podle sebe, podle hlasu krve a neposlouchá Hospodina.
- Jákob po setkání s Ezauem staví oltář Hospodinu v Šekemu.
- Zem je zaslíbená, ale Jákobovi nepatří. Místo pro stavbu oltáře si od Kenaanců kupuje.

Zpět k úloze „Jákob usiluje získat požehnání“:

- V Bibli je prvorozenství důležité. Nejstarší syn nese dál rodinnou tradici, důležité je, že se předává Boží požehnání. Nejde ale o „automatismus“, požehnání přechází na vyvoleného syna, v tomto případě hu je jím Jákob.
- Požehnání je zaslíbení Boží lásky, ochrany a vedení.
- Genesis je kniha počátku. Mluví se o stvoření nebe a země, pak o stvoření národa a nyní o stvoření Izraele uprostřed národa. Izrael bude tím „prvorozeným“, bude udávat tón. Jákob dostal nové jméno, které bude jménem národa: Izrael — Zápasí Bůh.

18.1.2 Úskalí

- Jákob v noci bojuje s někým neznámým. Poznává v něm Hospodina. Víra v Boha může mít i podobu zápasu. Jákob je zápasem už napořád poznamenán, kulhá. Ale je požehnán. A má nové jméno. Za něj a pak jeho potomky bude Zápasit Bůh.
- Úloha má dvě „ohniska“: Jákobův boj s Bohem na Jaboku a setkání a usmíření s bratrem. Obě události spolu souvisí. U předškolních dětí můžeme zřetelně jen u příběhu o usmíření.

18.1.3 Odkazy

Odkazy na pracovní listy, přípravy a jiné materiály najdete pod příslušnou kapitolou (18.1.3) na adrese <http://goo.gl/C4l7R9>.

18.2 Pro děti

18.2.1 Předškolní děti

Poprali jste se s někým nedávno? Nebo pohádali? Přestali s někým mluvit? Proč?

Předveďte, jak se člověk tváří, když je na někoho naštvaný. Nebo, když mu někdo ublížil. (Smutek, bolest.) Nebo když sám někomu ublížil. (Stud, lítost.)

Co s tím? Raději už toho člověka nechcete vidět? Ale když je to sourozenec nebo spolužák ze třídy, tak se stejně budeme dál potkávat.

Myslíte, že se hádají a perou taky dospělí?

Víte, co je to válka?

Co se s tím dá dělat, když se pohádáme, ublížíme si?

Usmíjí se.

Jak se to dělá? Teba si podat ruku. Zkusíme to.

Vzpomenete si, o kom jsme si vyprávěli v neděle, že se pohádal? (Ezau a Jákob.)

Podle času a věku dětí příběh vyprávíme. Nebo jen stručně shrneme:

Ti dva bratři, Jákob a Ezau, se po mnoha letech setkali. Jákobovi bylo líto, že kdysi bratrovi ublížil. Celou dobu, co se neviděli, na to myslel. Prosí ho o odpuštění. Ezau je rád, že bratra zase vidí. Obejmou se. Jsou přece bratři.

Pomůcky: Obrázek dětí, jak se perou; obrázek válečného konfliktu.

18.2.2 Mladší školní dítě

Rozhovor na začátku podobný jako s předškolními dětmi.

Jáko oděš od Láana. Se svými ženami, dětmi, služebníky a stády. Byla to velká skupina. Měli sebou stany, v kterých na cestě bydleli.

Vraceli se do země, odkud Jáko kdysi utekl. Jáko vřel, že se musí setkat se svým bratrem Ezauem. Měl strach. Co když ho bratr zabije?

Vyslal napřed posly se spoustou darů pro bratra. Spoustu koz, kozel, velbloudů, krav a dalších zvířat. Snad bratr dar přijme a zachová nám život, doufal Jáko.

Pane Bože, bojím se, dej, ať se bratr nezlobí! Modlí se Jáko k Bohu, který mu přece požehnal.

Cesta na jih vedla přes potok Jabok. Všichni, celá Jákovova rodina i stáda Jabok přebrodili. Jen Jáko zůstal. Přišla noc. V noci s Jákem někdo zápasil.

To je Hospodin! poznal Jáko. Bože, držím se tě! Mám strach! Požehnej mi!

Jak se jmenuješ?

Jsem Jáko! Já vím, to jméno znamená úskočný, podlý... Ty víš, jak jsem kdysi podvedl svého otce a bratra. Požehnej mi, prosím!

Zápas trval dlouho. Ráno měl Jáko zraněnou nohu v kyčli. Ale neznámý mu požehnal. Dal mu nové jméno.

Budeš se jmenovat Izrael. To znamená: Zápasí Bůh.

Jáko kulhal, ale už se tolik nebál. Poznal, že Bůh je silný a uvěřil, že bude zápasit s ním a někdy za něj. Předešel celou svoji rodinu i služebnictvo a jako první se vydal vstříc Ezauovi.

Když se setkali, Jáko se sedmkrát poklonil až k zemi.

Ezau k němu přiběhl, objal ho, políbil.

Vždyť jsme bratři, Jáko!

Ezaue, bratře! Přijmi tyto dary. Pán Bůh mi tolik požehnal.

Pojď se mnou, Jáko. Žijeme na jihu v Seíru. Můžete tam bydlet s námi.

Jáko ale vřel, že Pán Bůh ho posílá jinam. Už nechce odejít ze země svých otců. Zůstane tam.

S Ezauem se rozloučí a jde s celou rodinou a stády tam, kde kdysi bydleli jeho rodiče.

Přijde k Šekemu, koupí pole, postaví stany. A taky oltář. Děkuje Hospodinu, že se mohl vrátit.

18.2.3 Starší školní dítě

- Je v kostele nějaký rituál, při kterém si odpouštíme? (Bývá to vyznání vin, většinou ve spojení s večeří Páně, pozdravení pokoje — podáváme si ruku se slovy Pokoj tobě.) Máte nějaký usmiřovací rituál?
- Odpustit — neodpustit: napíšeme na velký papír jako nadpis dvou sloupců, dopisujeme do každého sloupce pro a proti — odpustit je slabošské; mám svou část; za vinu musí přijít trest; usmíření může

být nová cesta...

- Liší se zapomenutí a odpuštění?
- Zpívejte (nebo se podívejte na slova) píse? Bojujte, bojujte dál; co znamenají slova: „Bojujte, však pomstu nechte Pánu?“

18.2.4 P?esah

- Váhy spravedlnosti: Na ramínko zav?síme dva kelímky, do jednoho vložíme t?žký kámen. D?ti se snaží váhu na druhé stran? vyrovnat. (Jáko? p?ichází k Ezauovi s velkým darem, kterým chce od?init, jak mu kdysi ublížil. P?i vyrovnávání vah — podobn? jako v p?íb?hu — je pot?ebná ruka „shora“, která pom?že k vyrovnání, usmí?ení.) Dá se vina od?init dárkem? Jakým?
- M?žeme vypráv?t potm?: Atmosféra strachu, no?ního zápasu; p?íp. rozsvítit sví?ku, když se na Jaboku rozezní nebo až když se brat?i obejmou.

18.3 Liturgie

18.3.1 Písn?

Odpus? (Svítá 233); Pomoz mi, m?j Pane (Svítá 261); Noc temnou p?e?kavše (EZ 207)

18.3.2 Biblický verš k zapamatování

Jaké dobro, jaké blaho tam, kde brat?í bydlí svorn?! (Žalm 133,1)

18.3.3 Rituál

Ke spole?nému zp?vu nebo volání: Dál p?ece nejdeme sami (Svítá 39).

18.3.4 Okénko do bohoslužeb

Pozdravení pokoje: Ve sborech bývá pozdravení pokoje p?ed nebo po ve?e?i Pán?, ale m?že být i jindy (nap? . po vstupní modlitb? nebo po vyznání vin, je-li jako zvláštní ?ást bohoslužeb). Fará? m?že ve slovu k d?tem nebo p?ed vysláním d?tí do ned?lní školy nebo po návratu z ní p?ipomenout téma odpuštění a smí?ení a vyzvat k pozdravení pokoje — podáme si se sousedy ruce se slovy Pokoj tob?.

18.3.5 Modlitba

Pane Bože, prosíme t?, abychom se um?li usmí?it, když se s n?kým pohádáme, a? dokážeme odpustit, když nám n?kdo ublíží. Prosíme, aby se lidi smí?ovali i „ve velkém“ a nevál?ili spolu. Prosíme o pokoj a mír v zemi Izrael. Amen.

Odkaz na pracovní list

[15 Jáko? v návrat](#)

[15 Jáko? v návrat - st](#)

[3/1 Posv?? se jméno tvé - Jáko? v zápas u potoka Jabok](#)

Cílová skupina

[P?edškolní](#)

[Školní](#)

[Starší školní](#)

Katechetické cykly

[Dál p?ece nejdeme sami I \(Od stvo?ení k Josefovi + Od Mojžíše k Rút\)](#)

Biblický odkaz (kat)

[Genesis 32–33](#)